

1.

Bruxelles, den 19.12.2013
COM(2013) 897 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Evaluering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer (EQF)

Gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om etablering af den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring

1. INDLEDNING

Den europæiske referenceramme for kvalifikationer¹ (EQF) fremmer livslang læring og forbedrer mobilitet blandt lærende og arbejdstagere, beskæftigelsesegnetheden og den sociale integration ved at oprette en europæisk referenceramme for kvalifikationssystemer. EQF gør det lettere at sammenligne og anerkende kvalifikationerne af millioner af kandidater, der hvert år søger yderligere uddannelsesmuligheder eller kommer ind på arbejdsmarkedet i Europa. Tjekkiet har f.eks. i 2012 udstedt eksamensbeviser for 900 forskellige erhvervs-kvalifikationer til næsten 150 000 studerende. Det Forenede Kongerige udstedte samme år eksamensbeviser for ca. 69 000 forskellige regulerede kvalifikationer til omkring 16,8 mio. lærende.

EQF er en ny tilgang til europæisk samarbejde omkring kvalifikationer. Det indfører otte referenceniveauer, der beskrives i form af læringsresultater, der omfatter kvalifikationer i alle former og på alle niveauer. Denne fokus på læringsresultater sætter den lærende i centrum, og det er vigtigt, når man sammenligner og anerkender kvalifikationer fra forskellige lande og forskellige læringsammenhænge.

Kommissionen har konsekvent understreget betydningen af at støtte sammenligneligheden af færdigheder og kvalifikationer i EU, særligt i relation til den nuværende høje arbejdsløshed, da det vil gøre det lettere for lærende og arbejdstagere at bevæge sig på tværs af lande og erhverv. Muligheden for at lærende og arbejdstagere kan påvise de færdigheder og kvalifikationer, de har erhvervet sig i formelle, ikke-formelle eller uformelle læringsmiljøer, er særlig vigtigt inden for Europa 2020-flagskibsinitiativerne "Unge på vej", dagsordenen for nye kvalifikationer og job og den digitale dagsorden, samt beskæftigelsespakken "Et opsving med høj beskæftigelse" og Rådets henstilling om valideringen af ikke-formel og uformel læring. For at støtte dette arbejde og sikre, at færdigheder og kvalifikationer let kan anerkendes på tværs af grænserne, tilkendegav Kommissionen som led i sit initiativ "Nytænkning på uddannelsesområdet"², at den ville skabe et "europæisk område for færdigheder og kvalifikationer".

EQF stimulerer medlemsstaternes regeringer til lettere og med større gennemsigtighed at anerkende kvalifikationer: 36 lande deltager frivilligt i EQF (28 EU-medlemsstater, fem kandidatlande og Liechtenstein, Norge og Schweiz).

I denne rapport fremlægges de hidtidige erfaringer med EQF, og de mulige fremtidige konsekvenser diskuteres. Der ses i rapporten nærmere på, om henstillingen i sin nuværende form kan klare de nye udfordringer, som følger af hurtige socioøkonomiske og teknologiske ændringer, og om den fremmer fleksibel læring. Denne evaluering kommer på et tidspunkt med særlig betydning for bekæmpelsen af den høje arbejdsløshed og adgang til et stigende antal læringsmuligheder og kvalifikationer. Udfordringerne omfatter det stigende antal af kvalifikationer, der tilbydes af private udbydere, kvalifikationer, der er mere internationale, og fremkomsten for nylig af store åbne onlinekurser (MOOC'er), som har potentiale til at nå ud til mange studerende. Denne evaluering vil sammen med Europass-evalueringen, evalueringen af den europæiske referenceramme for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse (EQAVET) og statusrapporten om kvalitetssikring inden for videregående uddannelser bidrage til at identificere udfordringer for og mulige forbedringer af det europæiske område for færdigheder og kvalifikationer.

¹ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf_en.htm.

² COM(2012) 669 final.

2. RESULTATER OG VIRKNINGER

2.1. EQF's vigtigste elementer

Følgende elementer er kernen i EQF:

- *otte europæiske referenceniveauer*, der er fastsat i form af læringsresultater og i stand til at omfatte alle typer og niveauer af kvalifikationer i hele Europa. EQF-niveauerne 5, 6, 7 og 8 er forenelige med deskriptorerne for korte uddannelsesforløb og de tre cyklusser inden for referencerammen for kvalifikationer i det europæiske område for videregående uddannelser (QF-EHEA)³
- *tilgang til læringsresultater*. Niveaudekriptorerne udtrykkes i form af viden, færdigheder og kompetencer, og er ikke forbundet med læringselementer, som f.eks. indlæringsvarighed eller sted
- *fælles principper for kvalitetssikring* inden for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse i forbindelse med EQF.

En EQF-rådgivningsgruppe blev nedsat, og nationale koordinationspunkter blev oprettet i medlemsstaterne til at gennemføre EQF.

Rådgivningsgruppen sikrer den overordnede sammenhæng og fremmer gennemsigtigheden i etableringen af henvisninger mellem kvalifikationssystemerne og EQF. EQF-rådgivningsgruppen har som led i sit arbejde med at støtte henvisningen af niveauer i 2009 vedtaget ti kriterier og procedurer for, hvordan nationale kvalifikationsniveauer henviser til EQF⁴. Disse har bidraget til at skabe en fælles fremgangsmåde til at fremlægge resultaterne af henvisningsprocessen for interessenterne. Alle lande anvender disse kriterier til at strukturere deres nationale henvisningsrapporter. Nogle kriterier (især kriterium 3 og 4) kan fortolkes på forskellige måder, og de skal præciseres yderligere for at sikre den overordnede sammenhæng i henvisningsprocessen.

De nationale koordinationspunkter støtter og styrer i forening med andre relevante nationale myndigheder forholdet mellem nationale kvalifikationssystemer og EQF og fremmer kvaliteten og gennemsigtigheden af dette forhold.

2.2. Hurtigere gennemførelse: Der er brug for at øge arbejdshastigheden

Henstillingen omfatter to målfrister:

³ <http://www.ehea.info/Uploads/qualification/QF-EHEA-May2005.pdf>.

⁴ http://ec.europa.eu/eqf/documentation_da.htm.

2010: Medlemsstaterne bør knytte deres nationale kvalifikationssystemer til EQF, især gennem tydelige henvisninger fra deres kvalifikationsniveauer til EQF og om nødvendigt ved at udvikle nationale referencerammer for kvalifikationer (NQF).

2012: Alle nye kvalifikationsbeviser, diplomer og Europass-dokumenter, som udstedes af de kompetente myndigheder, skal indeholde en klar henvisning til det relevante EQF-niveau.

Delmålet i 2010

Fire medlemsstater havde henvist til EQF i deres nationale kvalifikationssystemer inden 2010. Tre af dem havde allerede nationale kvalifikationsrammer i 2008.

Tyve medlemsstater havde fremlagt deres nationale EQF-henvisningsrapporter inden juni 2013. De øvrige lande (otte medlemsstater, fire kandidatlande og Norge) forventer at afslutte deres henvisningsarbejde i 2013/2014.

Inden udgangen af 2010	FR, IE, MT, UK
2011	BE-vl, CZ, DK, EE, LT, LV, NL, PT
2012	AT, DE, HR, LU
2013	BG, IT, PL, SI
Mangler foretagne henvisninger	at Medlemsstater: BE-fr, BE-de, EL, ES, FI, HU, KY, RO, SE, SK Kandidatlande: IS, ME, MK, TK EØS-land: Intet

Tabel 1 — Oversigt over gennemførelsen af det første delmål i EQF-henstillingen, september 2013

Dette viser, at henstillingen skaber reformer — f.eks. er udviklingen af omfattende nationale kvalifikationsrammer baseret på læringsresultater — hvilket kræver et betydeligt politisk og teknisk engagement fra en række forskellige interessenter. En sådan udvikling tager tid. Forsinkelsen i gennemførelsen bliver derfor tydelig trods det stærkt nationale engagement i EQF. Alle lande bør afslutte deres henvisningsprocesser ved udgangen af 2014 for at undgå yderligere forsinkelser og gennemføre henstillingen endnu hurtigere. Kommissionen vil styrke sin overvågning af EQF's gennemførelse på nationalt plan, om nødvendigt gennem bilaterale udvekslinger, for at hjælpe de enkelte lande med at overvinde deres specifikke udfordringer.

Det skal bemærkes, at en henvisningsrapport giver et øjebliksbillede af et lands kvalifikationssystem, mens henvisningsprocessen er en kontinuerlig proces, hvorved ændringer af kvalifikationssystemerne overvejes. Derfor bør landene med jævne mellemrum gennemgå deres henvisningsrapporter og informere rådgivningsgruppen om ændringer, og om hvordan de besvarede kommentarer fra interessenterne. Rådgivningsgruppen bør fastsætte

kriterier og procedurer til opfølgning af udviklingen i nationale kvalifikationssystemer og deres indvirkning på henvisningsprocessen.

Delmålet i 2012

Det andet delmål har den fordel, at EQF forbindes direkte med lærende, arbejdstagere, uddannelsesinstitutioner og arbejdsgivere. Det er et vigtigt skridt i retning af at gøre det lettere at sammenligne kvalifikationer på tværs af grænserne at inkludere EQF-niveauer for kvalifikationer og tillæg.

Manglende henvisninger ledte til betydelige forsinkelser med hensyn til at opfylde dette andet delmål. Kun et land inkluderede EQF-niveauer i sine Europass-tillæg inden 2012. To lande inkluderede EQF-niveauer i deres kvalifikationsdatabaser. Tre lande havde inden september 2013 udstedt kvalifikationsbeviser, der henviste til et EQF-niveau, og fem lande havde begyndt at inkludere EQF-niveauer i deres Europass-tillæg. Yderligere seks lande har planlagt at begynde på dette i 2013-2014.

	Ved udgangen af 2012	September 2013
EQF-niveau indeholdt i de nye certifikater og eksamensbeviser		CZ, DK, LT
EQF-niveau inkluderet i Europass-tillæggene—tillægget til eksamensbeviser (ds) og/eller tillægget til erhvervsuddannelsesbeviser (cs)	FR (cs)	CZ (cs), DK (ds), EE (ds), IE (ds)
EQF-niveau indgår i nationale kvalifikationsdatabaser	FR, UK	CZ, DK,

Tabel 2: Oversigt over gennemførelsen af EQF-henstillingens andet delmål

Det haster nu med at nå det andet delmål. Inklusion af EQF-niveau og klare beskrivelser af de opnåede læringsresultater vil give et effektivt værktøj til bedre at oplyse om niveauet og forskelligartetheden af færdigheder og kvalifikationer. Dette er især vigtigt i krisetider. Det haster nu med at optrappe arbejdet på det nationale niveau for at sikre, at mindst en fjerdedel af alle kvalifikationer udstedt i Europa ved udgangen af 2014 indeholder en henvisning til EQF.

Landene nærmer sig det andet delmål på forskellige måder. De fleste nationale myndigheder overvejer tekniske løsninger, der vil blive anvendt systematisk på nationalt plan. Andre overlader det til de kvalifikationsudstedende institutioner at beslutte om og hvordan EQF-niveauer, skal indgå i certifikater, eksamensbeviser, Europass-tillæg og kvalifikationsdatabaser. Samlet set er landene enige om, at der er behov for en fælles EU-strategi for at sikre samme niveau af gennemsigtighed for alle lærende og arbejdstagere. Rådgivningsgruppen bør udvikle en fælles tilgang.

2.3 Et sammenhængende system

Strukturen med otte niveauer i EQF gælder for nationale kvalifikationssystemer og svarer til interessenternes behov. De fleste lande har eller er ved at udvikle omfattende nationale kvalifikationsrammer, som dækker alle kvalifikationstyper og -niveauer i formelle undervisnings- og uddannelsessystemer. Antallet af NQF-niveauer afhænger af nationale behov.

EQF's overordnede principper og arkitektur — definitionen af "kvalifikation" og niveauerne, der bygger på læringsresultater — gør det lettere at sammenligne kvalifikationer. Nogle få væsentlige spørgsmål bør dog overvejes med henblik på fremtidige forbedringer:

1. Mens EQF skal være et referencepunkt for alle kvalifikationer i Europa, uanset hvilket organ, der udsteder dem, så er de fleste nationale kvalifikationsrammer begrænset til kvalifikationer, der udstedes af offentlige uddannelsesinstitutioner. Kun få nationale kvalifikationsrammer dækker eksamensbeviser udstedt uden for formelle systemer, f.eks. i den private sektor, som ofte er vigtige på arbejdsmarkedet. En væsentlig udfordring er at sikre, at alle kvalifikationer i nationale kvalifikationsrammer er troværdige og opfylder grundlæggende kvalitetskrav, herunder når de er erhvervet gennem ikke-formel og uformel læring. Rådgivningsgruppen bør give vejledning om fælles kriterier, der skal overvejes, for at kvalifikationer kan inkluderes i nationale kvalifikationsrammer.
2. Nuværende dele af EQF kan vise sig ikke at passe til nye udviklinger. Nye former for aktiviteter såsom kombinerede læringsmetoder anvendes i stigende grad. MOOC'er er en ny udvikling inden for fjernundervisning, og de gør det muligt at tilrettelægge læring på tværs af grænser og tidszoner, et hvilket som helst sted, som er tilsluttet internettet.

Kvalifikationsbeviser udstedes også af internationale organer og multinationale selskaber i forskellige lande i og uden for Europa. Nogle lande har inkorporeret dem i deres nationale kvalifikationsrammer, men ikke altid med det samme EQF-niveau. Disse spørgsmål kræver, at alle lande har en sammenhængende tilgang til henvisninger til EQF med henblik på at undgå forvirring hos arbejdsgivere og kvalifikationsindehavere.
3. EQF-niveaudeskriptorerne for "viden" og "færdigheder" svarer til de nationale deskriptorer. "Kompetence"-deskriptoren er dog mere problematisk, da deskriptoren opført i bilag II ikke er fuldt ud i overensstemmelse med definitionen af "kompetence" i bilag I. "Kompetence"-deskriptoren bør derfor afklares.
4. De fælles principper for kvalitetssikring har hjulpet lande under henvisningsprocessen. Selv om de kun skulle beskæftige sig med kvalifikationer for erhvervs- og videreuddannelse og videregående uddannelser, er de naturligvis også relevante for andre kvalifikationer. Deres vejledningspotentiale for alle niveauer og alle former for kvalifikationer bør tydeliggøres.
5. Nogle spørgsmål, der er drøftet mere indgående på europæisk plan, er knyttet til kvalifikationer på EQF-niveau 2-3, kvalifikationer ved afslutningen af den

obligatoriske skolegang, og på EQF-niveau 3-5, herunder kvalifikationer ved afslutningen af skoleuddannelsen, der giver adgang til videregående uddannelser og mesterkvalifikationer.

Ifølge Lissabonkonventionen om anerkendelse af videregående uddannelser er kvalifikationer ved afslutningen af skoleuddannelsen, der giver adgang til videregående uddannelser, stort set ens, og de giver adgang til videregående uddannelser i og uden for Europa. Når disse kvalifikationer sættes i forbindelse med forskellige kvalifikationsniveauer antydes det, at der er forskel på de niveauer af læringsresultater, der er erhvervede, hvilket kan lede til hindringer med hensyn til mobilitet for unge, der forlader skolen, som ønsker at få adgang til videregående uddannelse i et andet land.

I nogle tilfælde er der forskel i indhold og kompleksitet for nationale kvalifikationer med det samme navn eller den samme titel. I andre tilfælde har lande forskellige fortolkninger af, hvordan læringsresultater bedst passer til et EQF-niveau. Selv om disse forskelle er legitime, vil de ikke blive forstået af personer, for hvem kvalifikationens betegnelse forbliver den samme, og kvalifikationen derfor burde være den samme. Udveksling af oplysninger og udstedning af retningslinjer på europæisk plan bør fortsat sigte efter at gøre henvisningsbeslutninger forståelige og tillidsvækkende.

6. EQF's udformning er fuldt ud forenelig med QF-EHEA. Sammenhæng i gennemførelsen er sikret, navnlig fordi Europarådet deltager i rådgivningsgruppens og de nationale koordinationspunkters møder, og Kommissionen deltager i QF-EHEA-møder. Denne sammenhæng har gjort det muligt for de fleste lande at udføre deres EQF-henvisninger og QF-EHEA-selvcertificering i én enkelt proces og at fremlægge en enkelt rapport om begge processers kriterier. Adskillige lande omfattet af Bolognaprocessen, der ikke deltager i EQF, har også udviklet nationale kvalifikationsrammer inden for livslang læring baseret på læringsresultater. Det vil være nyttigt at vurdere landenes synspunkter om merværdien af to overordnede europæiske referencerammer for kvalifikationer.

2.4 EQF som et centralt redskab til at anerkende kvalifikationer og sikre gennemsigtighed

EQF vedrører alle niveauer og former for kvalifikationer. Det er fundamentalt for effektiviteten og virkningen af EQF og andre europæiske politikker og redskaber⁵ (såsom QF-EHEA, Europass, ECTS, ECVET, direktiv 2005/36, ESCO og validering af uformel og ikke-formel læring), der sigter mod at øge gennemsigtigheden af færdigheder og kvalifikationer såvel som af referencerammer for kvalitetssikring og kvalitetssikringsprincipper (EQAVET og europæiske standarder og retningslinjer), at der er sammenhæng mellem dem. Disse letter alle den frie bevægelighed for personer og fremmer livslang læring, og flere af dem har den samme tilgang til læringsresultater.

⁵ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/mobility_en.htm.

EQF og de europæiske systemer for meritoverførsel og -akkumulering, navnlig ECTS og ECVET, er sammenhængende i deres grundlæggende principper, men i praksis endnu ikke fuldt ud samordnede, hvad gennemførelsen angår. ECTS anvendes i omkring 75 % af videregående uddannelsesprogrammer. Mens de fleste programmer nu beskrives i form af forventede læringsresultater, består udfordringen i at udvide tilgangen om læringsresultater til programmernes udformning og vurdering. Den igangværende revidering af ECTS-vejledningen vil udgøre yderligere vejledning på EU-plan. ECVET er fuldt ud baseret på læringsresultater, men det er på et tidligere stadium i gennemførelsen.

De fælles principper for kvalitetssikring i EQF er i store træk forenelige med europæiske standarder og retningslinjer (ESG) og EQAVET. Men principperne for alle tre redskaber henviser til kvalitetssikring inden for uddannelse i almindelighed, og giver ikke nogen specifik vejledning i at sikre kvaliteten af tilgangen til læringsresultater, kvalifikationer og referencerammer for kvalifikationer. De løbende evalueringer af EQF, EQAVET og revideringen af ESG bør anvendes til at fastslå, om yderligere synergier mellem europæiske referencerammer for kvalifikationer og kvalitetssikringsordninger kan opnås.

EQF er i overensstemmelse med Lissabonkonventionen om anerkendelse af videregående uddannelser⁶, som fremmer anerkendelsen af kvalifikationer i og adgang til videregående uddannelser i Europa. I forbindelse med Lissabonkonventionen om anerkendelse af videregående uddannelser blev der i juni 2013 vedtaget en subsidiær tekst om brugen af kvalifikationsrammer i anerkendelsen af udenlandske kvalifikationer. I denne tekst opfordres der til tættere forbindelser mellem kvalifikationsrammer og anerkendelse af kvalifikationer med henblik på videreuddannelse. Anerkendelsespraksis på det institutionelle plan tager imidlertid sjældent hensyn til kvalifikationsrammer og den øgede gennemsigtighed, som de europæiske rammer giver.

Der er mindre sammenhæng med direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Direktivet nævner fem niveauer og inputkriterier som f.eks. kurssets varighed som basis for anerkendelse af kvalifikationer på arbejdsmarkedet, mens EQF har 8 niveauer baseret på læringsresultater. Dette har ført til usikkerhed blandt interessenterne. Derfor forudses det, at det nye direktiv⁷ vil have synergier med EQF. Det beholder et system med input på fem niveauer, men gør det muligt at oprette "fælles uddannelsesrammer", der sætter landene i stand til at nå til enighed om minimumsniveauer for viden, færdigheder og kompetencer i forbindelse med EQF-niveauerne. På dette grundlag vil landene være i stand til automatisk at anerkende erhvervsmæssige kvalifikationer.

Der påtænkes en tæt forbindelse med Europass i henstillingen. Europass-tillæggene bør henvise til det tilsvarende EQF-niveau, men dette er sjældent tilfældet på grund af den begrænsede gennemførelse af det andet EQF-delmål.

Endelig er der snævre forbindelser mellem udviklingen af det flersproglige europæiske klassifikationssystem for færdigheder, kompetencer, kvalifikationer og erhverv (ESCO) og EQF. Kvalifikationer, som er knyttet til EQF, vil indirekte indgå i ESCO. Dette vil blive gjort gennem EQF-portalens, som vil knytte forbindelser til nationale kvalifikationsdatabaser. Internationale kvalifikationer, som ikke er omfattet af nationale kvalifikationsrammer, vil

⁶ Europarådets og UNESCO's konvention ETS 165 om anerkendelse af kvalifikationer i videregående uddannelser i det europæiske område, 11.4.1997.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0883:DA:NOT>.

blive indføjet direkte i ESCO. Tilgangen med læringsresultater, der anvendes i EQF og ESCO, bør koordineres.

2.5 Forvaltning

EQF forvaltes af rådgivningsgruppen og de nationale koordinationspunkter (afsnit 2.1).

Rådgivningsgruppen består af repræsentanter for:

- 36 lande (28 medlemsstater, fem kandidatlande, Liechtenstein, Norge og Schweiz)
- europæiske arbejdsmarkedsparter (EFS, BusinessEurope, UAEPME og CEEP)
- europæiske paraplyorganisationer, der udsteder kvalifikationer (Eurochambres, EUCIS-LLL og EUA) og
- andre interessenter (offentlige arbejdsformidlinger, European Student Union, Det Europæiske Center for Frivilligt arbejde og Europæisk Ungdomsforum).

Europarådet deltager i rådgivningsgruppen for at sikre sammenhæng mellem EQF og QF-EHEA.

Cedefop og Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut støtter rådgivningsgruppen.

Rådgivningsgruppen yder effektiv vejledning til de nationale henvisningsprocesser og opbygger tillid og forståelse mellem de deltagende lande. Dets mandat blev udvidet i 2012 til at omfatte overvågning af gennemførelsen af Rådets henstilling om validering af ikke-formel og uformel læring⁸. Denne sigter mod at styrke forbindelserne mellem kvalifikationsrammer og valideringsordninger, hvilket endnu mangler at blive udviklet i de fleste lande.

Nationale koordinationspunkter er blevet oprettet i 36 lande. De er i forskellige institutionelle rammer, herunder ministerier, nationale kontorer, nationale myndigheder på kvalifikationsområdet, uddannelsesmæssige forskningsinstitutioner og uddannelsesmæssige informationscentre. Deres effektivitet afhænger i vid udstrækning af, hvor tæt forbundet de er med medlemsstaternes nationale forvaltning af NQF- og EQF-processen. Nationale koordinationspunkter fokuserer de fleste af deres aktiviteter på kommunikation med interessenter, men de finder det vanskeligt at samarbejde med arbejdsmarkedets parter og mangler ekspertise i at kommunikere med den bredere offentlighed. Nationale myndigheder bør vurdere, hvordan de nationale kontaktpunkter kunne kommunikere bedre med en række interessenter og etablere kommunikationsstrategier.

Selv om de nationale koordinationspunkter kun brugte omkring 75 % af deres til rådighed stående budget inden for de seneste tre år på grund af indledende organisatoriske problemer og ændringer i tidsplanerne for henvisningsprocesserne, så blev deres aktiviteter anset for at være centrale i gennemførelsen af EQF på nationalt plan.

⁸ (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:398:0001:0005:DA:PDF>).

EQF-portalen formidler oplysninger om EQF og resultaterne af den nationale henvisningsproces. Det gør det muligt at sammenligne de nationale kvalifikationsniveauer til EQF og søge på basis af kvalifikationer. Sammenlignelfunktioen viser oplysninger for omkring ni ud af de 20 lande, hvor nationale kvalifikationer henviser til EQF. Søgning på basis af individuelle kvalifikationer vil først være muligt sent i 2013. Der ligger en stor udfordring i, at nationale kvalifikationsdatabaser endnu ikke findes i alle lande, og at de eksisterende ikke dækker alle kvalifikationer i de nationale kvalifikationsrammer. Portalen skal have et kritisk flertal af landene som deltagere, således at dens potentiale kan blive realiseret fuldt ud.

2.6 Virkning og bæredygtighed

Selv om der ikke er nogen statistiske opgørelser over EQF's indvirkning på livslang læring og mobilitet, og dens gennemførelse er på et tidligt stadium, er omstillingen til princippet om læringsresultater et stort fremskridt. Det har banet vejen for mere fleksible læringsforløb og validering af ikke-formel og uformel læring.

EQF har haft en indvirkning ud over de 36 deltagende lande. Flere af EU's partnerskabslande vedtog EQF-koncepter for deres egne nationale og regionale udviklingsformål, og lande fra andre regioner i verden søger dialog om EQF.

I betragtning af omfanget af den politiske opbakning til EQF ville det fælles referenceredskab kunne opretholdes uden europæisk finansiel støtte, men alle interessenter er af den opfattelse, at stærk koordinering på EU-plan er en forudsætning for sammenhængende og gennemsigtig gennemførelse.

3. KONKLUSIONER

Resultaterne bekræfter, at EQF generelt er accepteret som et referencepunkt for udvikling af kvalifikationsrammer, gennemførelse af tilgangen om læringsresultater og øgning af gennemskueligheden og anerkendelsen af færdigheder og kompetencer. Den kunne udgøre kernen i et fremtidig europæisk område for færdigheder og kvalifikationer. Forsinkelser i gennemførelsen har imidlertid skabt en forståelse for sagens hastende karakter. EU bør gøre det muligt for lærende og arbejdstagere at gøre deres kvalifikationer mere synlige, uanset hvor de har erhvervet dem. EU bør gøre EQF fuldt ud operationel hurtigst muligt.

Kommissionen foreslår på baggrund af resultaterne af evalueringen, at man bør overveje følgende foranstaltninger for at øge EQF's relevans, effektivitet og gennemslagskraft:

Fremskynde EQF-henvisningerne og udvikle nationale kvalifikationsrammer

Alle lande bør udvikle stærke nationale kvalifikationsrammer, der kan forstås og anvendes af interessenterne. De bør tage udgangspunkt i nationale høringer, der skaber bred enighed om, hvordan de nationale kvalifikationsniveauer kan forbindes til EQF, og arbejde hen imod at færdiggøre deres første henvisningsrapport inden 2014.

Styrke kvalifikationsrammernes rolle og virkning på baggrund af læringsresultater på nationalt og europæisk plan

Regeringerne bør forpligte sig til at anvende princippet om læringsresultater i alle undersystemer inden for uddannelses- og erhvervsuddannelsessektoren ved at gennemføre omfattende nationale kvalifikationsrammer, der omfatter kvalifikationer erhvervet både inden for og uden for de traditionelle formelle uddannelsessystemer. Nationale kvalifikationsrammer bør integreres i de samlede uddannelses-, videreuddannelses- og beskæftigelsespolitikker. På europæisk plan bør "kompetence"-deskriptoren i bilag I og II til henstillingen præciseres.

Fremme gennemsigtige og sammenhængende henvisninger til EQF under hensyntagen til kvalifikationssystemers foranderlige karakter

Henvisningsprocessen bør ses som en løbende proces og bør ikke være begrænset til offentliggørelsen af en enkelt rapport. Rådgivningsgruppen bør give vejledning om kriterium 3 og 4 samt udvikle en omfattende strategi for opfølgning på fremtidige henvisningsrapporter. Dette bør omfatte styrket overvågning af, hvordan landene tager hensyn til rådgivningsgruppens bemærkninger til de nationale henvisningsrapporter og behandle henvisningsuoverensstemmelser landene imellem. Rådgivningsgruppen bør også støtte kommunikationen mellem interessenterne om svære henvisnings spørgsmål.

Styrke forbindelsen mellem europæisk kvalitetssikring og kvalifikationsrammer

EQF's fælles principper for kvalitetssikring, EQAVET og ESG bør gøres mere sammenhængende og støtte princippet om læringsresultater med henblik på at udvikle sammenhængende principper for kvalitetssikring for livslang læring. Ud over øget tillid til kvalifikationer, kvalifikationsrammer og henvisninger til EQF kan dette også føre til øget tillid og bedre forbindelser mellem undersystemer inden for uddannelsessektoren.

Forbedre kommunikationen om EQF, i højere grad nå ud til lærende, arbejdstagere og andre interessenter samt oplyse disse om EQF's fordele

Lande bør efter at have lavet henvisninger for deres kvalifikationer til EQF sikre sig, at alle nye certifikater, eksamensbeviser og Europass-tillæg indeholder en henvisning til det relevante EQF-niveau. Landene bør indføre nationale kvalifikationsdatabaser eller -registre og forbinde disse til EQF-portalen. EQF-portalen bør knyttes sammen med portalen om europæiske læringsmuligheder (Ploteus) og ESCO. Kommissionen vil undersøge, hvordan webværktøjer kan bruges til at tilbyde færdighedsrelaterede tjenesteydelser til lærende, arbejdstagere og andre interessenter til støtte for mobilitet, livslang læring og beskæftigelsesegnethed.

Gøre bedre brug af EQF i politikker og redskaber for mobilitet og livslang læring

EQF kan fungere som et knudepunkt, som forbinder andre europæiske politikker og redskaber såsom meritoverførsel og anerkendelse. Kvalifikationsrammer og meritoverførselssystemer baseret på læringsresultater fremmer mere fleksible individuelle læringsforløb i forskellige institutioner, sektorer og lande. Kommissionen, medlemsstaterne og interessenterne bør styrke og forklare sammenhængen mellem EQF og de europæiske meritoverførsels- og meritakkumuleringssystemer. Landene bør i stigende grad bruge EQF som yderligere en kilde til oplysninger for de kompetente myndigheder, der undersøger anerkendelsen af kvalifikationer udstedt i andre medlemsstater i forbindelse med direktivet om anerkendelse af

erhvervsmæssige kvalifikationer og i ET 2020-landene i forbindelse med Lissabonkonventionen om anerkendelse af videregående uddannelser.

Præcisere EQF's rolle i relation til internationale kvalifikationer og for lande og regioner uden for Europa

EQF anvendes i stigende grad som et referencepunkt ved sammenligning af kvalifikationer. Den eksisterende henvisningsproces og dens kriterier bør sikre, at EQF dækker alle former for kvalifikationer, herunder internationale kvalifikationer. Det bør undersøges nærmere, hvordan EQF kan støtte sammenligningen og anerkendelsen af kvalifikationer, der er erhvervet uden for EU.

Udvikle EQF for at tilpasse den bedre til aktuelle udviklinger inden for e-læring og internationale kvalifikationer

EQF burde dække internationale kvalifikationer og kvalifikationer, der omfatter moduler gennemført i forskellige lande, eller som kombinerer læring med personlig kontakt og e-læring. EQF kan kun blive en ramme, der virkelig omfatter alt, hvis den tilpasses disse nye udviklinger og fortsat er i stand til at holde trit med ændringer i udbuddet af uddannelser.

Gennem "Nytænkning på uddannelsesområdet" understregedes uddannelses rolle i økonomisk vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse. Et af forslagene i initiativet vedrører sonderinger af yderligere synergier mellem EU-redskaberne for gennemskuelighed og anerkendelse af færdigheder og kvalifikationer. Det bør stille mod etableringen af et europæisk område for færdigheder og kvalifikationer, som alle frit kan bevæge sig i, og hvor den enkeltes kompetencer og kvalifikationer hurtigt kan anerkendes med henblik på yderligere læring, og hvor arbejdsgiverne kan forstå dem tilstrækkeligt godt.

Kommissionen vil drøfte konklusionerne i denne rapport med relevante interessenter, herunder også i den offentlige debat om det europæiske område for færdigheder og kvalifikationer i løbet af vinteren 2013-2014. Kommissionen kan på baggrund af denne debats resultater og en konsekvensanalyse overveje at ændre det nuværende retslige grundlag for EQF — Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 23. april 2008 (2008/C 111/01).